



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Birleşik Metal İşçileri Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi (BİSAM) Asgari Ücretli Alım Gücü Dönem Raporu'nun (Şubat-2022) açığa çıkardığı sonuca göre: Asgari ücretlinin alım gücü kaybı kimi temel harcama kalemlerinde ciddi boyutta. En çok alım gücü kaybının yaşandığı ürünlerin başında margarin geliyor. Asgari ücretli bir işçi zamlı geliri ile geçen yıla göre yüzde 37 daha az margarin alabiliyor.

Bir önceki yılın aynı ayına göre asgari ücretin alım gücü gıdada yüzde 8.3 daha az oldu. Kimi ürünlerde kayıp yaklaşık yarı yarıya. Zamlı asgari ücretin geçen yılki alım gücünü;

- Margarin karşısında yeniden kazanabilmesi için en az 6704 lira,
- Tavuk eti karşısında yeniden kazanabilmesi için en az 5728 lira,
- Patates karşısında yeniden kazanabilmesi için en az 6610 lira olması gerekiyor.

Birleşik Metal İşçileri Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi (BİSAM) olarak, TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) Madde Fiyatları, TÜFE ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verileri üzerinden yaptığımız hesaplama göre özellikle gıda ürünlerindeki yüksek artışlar, iki çocuklu eşi çalışmayan bir asgari ücretli için alım gücünü, yapılan zamma rağmen kimi temel harcama kalemlerinde yaklaşık yarı yarıya azalttı.

Eşi çalışmayan, iki çocuklu bir işçi, Şubat ayında eline geçen zamlı asgari ücretle, (2022 yılının Ocak ayı fiyatları dikkate alındığında) geçen yıla göre alım gücünü gıda ürünleri için yüzde 8.3 kaybetti. TÜİK Madde Fiyatları ve Asgari Ücret verileri üzerinden yapılan hesaplama göre: Asgari ücretlinin alım gücü kaybı kimi temel harcama kalemlerinde ciddi boyutta. En çok alım gücü kaybının yaşandığı ürünlerin başında margarin geliyor. Asgari ücretli bir işçi zamlı geliri ile geçen yıla göre yüzde 37 daha az margarin alabiliyor. Söz konusu dönem için patateste alım gücü kaybı yüzde 36, tavuk etinde alım gücü kaybı yüzde 26 oldu. Sütte alım gücü kaybı yüzde 13.4, ekmek ve yumurtada yüzde 10 oldu. Eve giren 10 süt ve yumurtadan biri azaldı. Asgari ücretinin, kömür karşısında ise alım gücü kaybı yüzde 42'yi buldu.

TÜİK Madde Fiyatları ve Asgari Ücret verileri üzerinden yapılan hesaplama göre: Söz konusu asgari ücretli ailesi, geçen yıla göre, meyve haricinde tüm gıda gruplarında da alım gücünü kaybetti. Sebze alım gücü kaybı yüzde 9.39, ekmek ve tahıllarda yüzde 9.8, sıvı ve katı yağlarda yüzde 15.2, ette yüzde 11.9, süt, peynir, yumurta grubunda yüzde 13.9 oldu. Asgari ücretteki alım gücü kaybının ne düzeyde olduğunu anlamak açısından, asgari ücretlinin geçen yıla göre alım gücü kaybı yaşadığı ürünlerde, söz konusu kaybı yaşamaması için ücretinin ne olması gerektiği sorusuna cevap üretmek anlamlı olacaktır. Bu hesaplamada 2021 yılı Ocak ayı fiyatlarına göre asgari ücretin alım gücü çeşitli ürünler bazında hesaplanmış, aynı miktar ürünü 2022 yılı Şubat ayında alabilmek için asgari ücretin ne olması gerektiği tespit edilmiştir.

İki çocuklu ve eşi çalışmayan bir asgari ücretli üzerinden yapılan hesaplama göre: Buna göre asgari ücretli bir işçinin geliri ile 2021 yılındaki kadar patates alabilmesi için, asgari ücretin 6620 lira, aynı miktar tavuk eti alabilmesi için 5728 lira, aynı miktar margarin alabilmesi için 6704 lira, aynı miktar yumurta alabilmesi için 4778 lira, aynı miktar süt alabilmesi için 4860 lira, aynı miktarda dana eti alabilmesi için 4522 lira, aynı miktar ekmek alabilmesi için 4719 lira olması gerekmektedir. Aynı miktar kömür almak için ise asgari ücret 7356 lira olmalıdır.

Asgari ücretlinin gıda harcama grupları karşısında alım gücünün geçen yıl ile aynı olabilmesi için, miktarının ne kadar olması gerektiği de araştırmamız kapsamında tespit edilmiştir. Buna göre söz konusu işçinin 2021 yılındaki kadar ekmek ve tahıl ürünleri alabilmesi için asgari ücretin 5650 lira, aynı miktar et alabilmesi için 5667 lira, aynı miktar katı ve sıvı yağ alabilmesi için 6927 lira, aynı miktarda süt ve süt ürünleri alabilmesi için 6027 lira, aynı miktar sebze alabilmesi için 4896 lira olması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2022 yılı Ocak ayı verileri için asgari ücret zamlı olarak 4253,4 lira kabul edilmiştir ve söz konusu işçi için yıllık zam oranı %43,7'dir. Buna göre; mevcut asgari ücretin alım gücü dikkate alındığında asgari ücretin yeniden tespit edilmesi amacıyla Bakanlığınız herhangi bir girişimde bulunmuş mudur veya bulunacak mıdır? Şayet bulunmayacaksa bunun gerekçesi nedir?
2. Asgari ücretli bir işçi zamlı geliri ile geçen yıla göre yüzde 37 daha az margarin, patatesten alım gücü kaybı yüzde 36, tavuk etinde alım gücü kaybı yüzde 26, Sütte alım gücü kaybı yüzde 13.4, ekmek ve yumurtada yüzde 10, kömür karşısında ise alım gücü kaybı yüzde 42'yi bulması karşısında ne gibi çözüm önerileriniz bulunmaktadır?
3. Söz konusu işçinin 2021 yılındaki kadar ekmek ve tahıl ürünleri alabilmesi için asgari ücretin 5650 lira, aynı miktar et alabilmesi için 5667 lira, aynı miktar katı ve sıvı yağ alabilmesi için 6927 lira, aynı miktarda süt ve süt ürünleri alabilmesi için 6027 lira, aynı miktar sebze alabilmesi için 4896 lira olması için herhangi bir çalışma yapılacak mıdır?